

Stručno mišljenje o hidrotehničkoj problematici dатој у документу:
PROJEKAT JADAR – STANJE BIODIVERZITETA, ZAVRŠNI IZVEŠTAJ O
REALIZACIJI KONSULTANTSKIH USLUGA NA PROJEKTU „JADAR - STANJE
BIODIVERZITETA“ - TREĆI DEO,
Univerzitet u Beogradu, Bilološki fakultet, Beograd, novembar 2020.

1. Uvod

Predmet ovog stručnog mišljenja je dokumentacija: Pregled uticaja projekta eksploatacije i prerade minerala jadarita „Jadar“ na stanje biodiverziteta i razvoj mera za smanjenje i ublažavanje posledica (Univerzitet u Beogradu, Bilološki fakultet, Beograd, novembar 2020). U predmetnom izveštaju nije eksplisitno navedena lista dokumentacije i podataka koje je Rio Sava Exploration stavio na raspolaganje obradivaču – Biološkom fakultetu.

Građevinski fakultet Univerziteta u Beogradu, i ja lično, smo angažovani od strane Rio Sava Exploration d.o.o. kao nezavisni konsultanti za oblast voda na Projektu Jadar od početka 2018. godine, i upoznati smo sa hidrološkom i hidrotehničkom problematikom projekta Jadar, i brojnim studijama i ispitivanjima koji su sa tim u vezi rađena od strane niza drugih konsultanata u proteklih nekoliko godina.

Na ovom mestu želim da ukažem da se u predmetnom dokumentu na više mesta iznose tvrdnje i zapažanja u vezi mogućih uticaja rada rudnika i procesnih postrojenja na režim površinskih i podzemnih voda koje su, po mojim saznanjima, neutemeljene u do sada urađenoj dokumentaciji i istraživanjima područja projekta Jadar. U narednom tekstu navodim nekoliko primera da bih potkreplio ovu tvrdnju. Naglašavam da se navedena zapažanja odnose isključivo na hidrološku i hidrotehničku problematiku, i sa njima povezanim objekima i sistemima.

2. Zapažanja i sugestije

U cilju lakšeg praćenja ovog Stručnog mišljenja, primeri paušalnih i netačnih tvrdnji i zapažanja Obrađivača datih u Izveštaju biće podeljeni u nekoliko grupa, uz obavezno citiranje teksta (u *kurzivu*), nakon čega sledi komentar autora ovog Stručnog mišljenja.

2.1 Akcidentne situacije se tretiraju kao redovno stanje

Poglavlje 3.2, strana 10: Zbog značajnih irreverzibilnih promena u prisutnim ekosistemima (do stepena potpune destrukcije i nestajanja pojedinih autohtonih staništa), kao i realne opasnosti od izuzetno velikog ugrožavanja živog sveta kompletног toka reke Drine, od ušća reke Jadar do ušća u Savu, a verovatno i Save i nizvodnih vodotokova,...

Komentar: Izrečena tvrdnja se ne može odnositi na redovni pogon rudnika i postrojenja jer projekt uključuje sakupljanje svih otpadnih voda, njihovo prečišćavanje, recikliranje a viškovi prečišćene vode se izlivaju u reku Jadar. Predviđen je visok stepen prečišćavanja svih otpadnih voda, u skladu sa domaćom i EU regulativom, tako da kvalitet prečišćene vode ne narušava propisani kvalitet vode reke Jadar. Kako je protok reke Jadar višestruko manji od protoka reke Drine i Save, jasno je da ne može doći ni do ugrožavanja reka Drine i Save. Ako su obradivači mislili na moguće uticaje eventualnih akcidentnih situacija, one se moraju tako i nazvati i precizno analizirati, a u praksi se njihov uticaj umanjuje ili eliminiše odgovarajućim monitoring sistemima i planovima za delovanje u slučaju udesa.

Strana 73: Promene u kvalitetu vode mogu biti posledica ulivanja otpadnih voda nakon prerade jadarita, usled izgradnja brana i vodozahvata očekivane su i promene brzine vode i proticaja, a svakako će doći i do promena u sedimentu rečnog dana usled taloženja metala koji će sa ispusnom vodom dospeti u recipijent.

Komentar:

- U vezi promene kvaliteta rečne vode Jadra zbog izlivanja prečišćenih otpadnih voda, kao što je već navedeno, predviđeni stepen prečišćavanja otpadnih voda je veoma visok pa su i promene kvaliteta su u propisanim granicama.
- U vezi promena brzina vode, one će se mogu javiti samo lokalno na potoku na lokalitetu odlagališta otpada u Štavicama.
- Promene proticaja na mestu izgradnje brane (Štavice) ne postoje, a teorijski su moguće na reci Drini u zoni vodozahvata za potrebe rudnika (aluvion kod Lipničkog Šora). Maksimalna količina koja je predviđena da se crpi iz aluviona Drine iznosi oko $0,1 \text{ m}^3/\text{s}$, pri čemu se jedan deo ove vode infiltrira iz reke Drine u aluvion a drugi deo vode dotiče iz zaleđa. Ako se zna da je minimalni protok reke Drine u okolini zahvata oko $50 \text{ m}^3/\text{s}$ a srednji protok oko $300 \text{ m}^3/\text{s}$, jasno je da je planirano zahvatjanje vode iz aluviona Drine za potrebe rudnika ima zanemarljiv uticaj na protok u reci.
- U vezi konstatacije o taloženju metala na dnu reke, ako se pogledaju podaci o projektovanom kvalitetu prečišćene otpadne vode i vrlo niskim maksimalnim koncentracijama metala u prečišćenoj otpadnoj vodi, jasno je da ova konstatacija ne može ne stoji.
- Kao i u prethodnom slučaju, opasnosti vezane za zagađivanje mogu postojati u slučaju akcidentnog izlivanja zagađenja, ali to nije redovan rad rudnika i postrojenja. Uticaj akcidenata na životnu sredinu se umanjuje ili eliminiše odgovarajućim monitoring sistemima i planovima za delovanje u slučaju udesa.

Strana 196: *Na lokalitetu Štavica-odlagalište industrijskog otpada će pored uništavanja i degradacije staništa doći i do povećane zagađenosti tla i podzemnih voda*

Komentar: Deponija u Štavicama je projektovana u skladu sa domaćim i EU standardima koji onemogućavaju kontakt kontaminirane vode i otpada sa podzemnim vodama i zemljишtem, koristeći nepropusne slojeve, višeslojne membrane, itd. Ocedne vode sa deponije će biti u potpunosti sakupljene i zatim prečišćene do nivoa zahtevanog regulativom. Do zagađenja podzemnih voda i tla može doći u slučaju akcidenta. U cilju ranog otkrivanja pojave zagađenja van tela deponije projekat predviđa uspostavljanje sistema monitoringa površinskih i podzemnih voda.

2.2. Opšte i neodređene konstatacije, nepotkrepljene podacima i neusklađene sa činjenicama u konkretnom slučaju

Poglavlje 3.1, strana 9: *Ozbiljnu, generalnu opasnost rudarske aktivnosti mogu imati na celokupni ekosistemski diverzitet, sa najvećom opasnošću kako za sva akvatična staništa tako i za živi svet u njima, kao i opšti kvalitet svih nadzemnih i podzemnih voda ovog područja.... Gore navedeno se posebno odnosi na aktivnosti koje dovode do:*

- smanjenja nivoa podzemnih voda i povezano sa tim povlačenja vode iz nadzemnih akvatičnih biotopa.
- svih vidova korišćenja površinskih vodenih ekosistema.
- ispuštanja neprečišćene ili nedovoljno prečišćene otpadne vode iz rudarskih i prerađivačkih postrojenja u recipijente, a izuzetno opasne mogu da budu toksične i zagađujuće materije iz tehnoloških procesa tokom prerade rude....

Prethodno navedeno će za posledicu imati smanjenje nivoa površinskih vodotokova, odnosno narušavanja prirodnih staništa akvatičnih vrsta, a dodatno može doći i do povećanja količine sedimenata i drastične izmene kvaliteta vode površinskim vodenim biotopima.

Komentar: Navedene konstatacije su uopštene i bez ijednog kvantitativnog pokazatelja koji bi ukazao na veličinu i obim uticaja projekta Jadar. Nije jasno gde, kada i koliko smanjivanje nivoa pozemnih voda se očekuje. Dosadašnji podaci ukazuju na to su očekivani uticaji zahvatanja voda iz Drinskog aluviona na lokalno obaranje nivoa podzemnih voda mali. U vezi odvodnjavanja vode iz rudnika, dosadašnje studije ukazuju na slabu hidrauličku vezu dubljih horizonata koji bi se drenirali i plitkih izdani/površinskih vodotoka. U vezi više puta ponovljene konstatacije o izlivanju otpadnih voda,

ponovo se naglašava da je projektom predviđeno sakupljanje i prečišćavanje svih voda pre njihovog ispuštanja u životnu sredinu u skladu sa domaćom i EU regulativom. Zaključak da će navedeni uticaji imati za posledicu smanjenje nivoa površinskih vodotoka nije utemeljen na hidrološkim i hidrotehničkim studijama i istraživanjima sa kojima sam u protekle tri godine imao prilike da se upoznam.

Strana 45, deo 7.2.5 *S obzirom da su neophodne velike količine vode za eksplotaciju i preradu rude, postoji realna opasnost od smanjenja nivoa podzemnih voda, što bi se moglo negativno odraziti na hidrološki režim, kao i na higrofilnu i hidrofilnu floru i vegetaciju.*

Komentar: Ova konstatacije nije utemeljena na činjenicama, jer je maksimalna količina koja je predviđena da se crpi iz aluviona Drine oko $0,1 \text{ m}^3/\text{s}$, a zbog granulometrijskog sastava aluviona (pesak i šljunak) ne očekuju se značajnija lokalna obaranja nivoa podzemnih voda. Istraživanja i projektovanja vodozahvata su u toku, i biće urađeni u skladu sa procedurama predviđenim domaćom regulativom.

Strana 85: *Jak negativan uticaj, pre svega biće posledica promene izgleda rečnog korita u svim vodotocima sliva Jadra usled promena nivoa vode (izgradanja brana, postavljanja cevovoda), što će uticati na smanjenje protoka vode ili će pak dolaziti do periodičnog presušivanja reka i potoka. Treba istaći i negativan uticaj na vodotokove koji će se javiti kao posledica sleganja terena ispod rečnih korita Korenite, Štavice i drugih pritoka Jadra. Pored toga, ispuštanja otpadnih voda iz fabrike za preradu rude koje će sa sobom unositi povišene koncentracije svih teških metala u recipijenete, je jedan od najnegativnijih uticaja koji se očekuje sa otpočinjanjem radova.*

Komentar: Kao što je već navedeno, na osnovu postojećih podataka ne očekuje se promena nivoa vode Jadra i pritoka, osim u neporednoj okolini objekata koji zadiru u korita reke/potoka (brana na odlagalištu otpada, prelazi infrastrukture preko vodotoka). Konstatacija da će doći do smanjenje protoka vode i povremenog presušivanja svih reka i potoka nije utemeljena na hidrološkim i hidrotehničkim studijama koje su do sada urađene. U vezi sleganja terena, najnovije analize pokazuju da će najveća sleganja terena biti svega nekoliko desetina centimetara, što je vrlo mala vrednost. Ova sleganja su ograničena na deo doline Jadra i Korenite iznad rudnog ležišta, ali ne i terena oko Štavice i drugih pritoka Jadra, kako se navodi u pregledanom dokumentu. Ovde se takođe javlja više puta ponovljena pogrešna konstatacija o izlivaju neprečišćenih otpadnih voda, s tim da se ovog puta podvlači da će otpadne vode koje se ispuštaju sadržati povišene koncentracije svih teških metala, što je apsolutno netačno!

Strana 144: *Izgradnja puteva i mostova može da poveća nivo rastvorenih čestica i zamućenje i do 10 km nizvodno od građevinskih radova. U zavisnosti od dizajna mostova i propusta, kvalitet vode se može pogoršati (usled spiranja i erozije), a takođe se može ograničiti kretanje riba između uzvodnih i nizvodnih staništa. Takođe, degradacija prirodnog dna potoka se javlja nizvodno od uređenih prelaza, sa promenom vodenog kapaciteta vodenog toka. Izmenjeni protok oko stubova mosta prouzrokuje lokalno spiranje i povećava kapacitet taloženja, kreirajući različit tip staništa i promenu u zajednici riba.*

Komentar: Ova konstatacija je paušalna i nije jasno na koje objekte se odnosi. Podatak o uticaju dizajna puteva i mostova na zamućenje čak 10 km nizvodno apsolutno je netačan. Pojam „rastvorene čestice“ nije poznat, mogu postojati „rastvorene materije“ ili „suspendovane materije (čestice)“.

Strana 145: *Tokom iskopavanja rude, odvodnjavanje područja rudnika/kopova neizbežno dovodi do povlačenja vode iz okolnih stena, što se može odraziti na smanjenje količine podzemnih voda u prirodnim rezervoarima. Usled te pojave, jedna od najučestalijih efekata pri odvodnjavanju rudnika je smanjenje prirodnog pražnjenja podzemnih voda iz izdana. Posledica ove pojave je smanjenje nivoa površinskih vodotokova (reka, potoka), a time i gubitka mrestilišta i staništa.*

Komentar: Dosadasnje studije su pokazale da plitke podzemne vode (izdani), samim tim i površinski vodotoci nisu hidraulički povezani, ili imaju vrlo slabu hidrauličku vezu, sa podzemnim vodama koje će se ispumpavati iz zone koja je planirana za eksplotaciju rude, tako da se navedeni efekti ne očekuju.

Strana 196: U slučaju akcidenata na odlagalištu tečnog otpada nastalo zagađenje vodotokova na lokalitetu će uticati na...

Komentar: Projekat Jadar ne predviđa ikakva odlagališta tečnog otpada. Otpad koji se odlaže na deponiju ima čvrstu konsistenciju i ne može se razlivati. Ova primedba je samo još jedan dokaz da je Obradivač imao unapred definisan negativan stav prema predmetnom projektu.

2.3. Tvrđnje u suprotnosti za projektom

Zbog veoma velikog broja ponavljanja tvrdnje da će doći do narušavanja kvaliteta voda Jadra (čak i reke Drine pa i Save?)! zbog izlivanja zagađenih otpadnih voda iz rudnika i postrojenja, njih praktično nije moguće sve pobrojati i komentarisati ovde. Nekoliko primera je navedeno u ovom Stručnom mišljenju i ovde samo još jednom napominjem da ove konstatacije nisu tačne jer je projektom predviđena visoka efikasnost prečišćavanja svih otpadnih voda, od samog početka projekta.

Strana 145: Tokom prvih nekoliko godina, dok su rudnik i postrojenja za preradu u izgradnji (pogotovo postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda), voda iz procesa odvodnjavanja rudnika i pristupnih tunela mora da postigne određeni kvalitet pre ispuštanja u recipijent (reku Jadar).

Komentar: Tvrđnja je netačna jer je izgradnja postrojenja za tretman otpadnih voda planirana pre izgradnje rudarske infrastrukture, tako de je samim tim je predviđen tretman rudničkih voda (koje se ispumpavaju na površinu na početku realizacije projekta) do propisanog kvaliteta za ispuštanje vode u reku Jadar, prema domaćoj i EU regulativi.

Strana 146: Dodatno opterećenje za rečne vodene sisteme predstavlja kanalizacija iz kompleksa, koja bi se prikupljala i prerađivala, a nakon postizanja zadovoljavajućih uslova ispuštalja u reku Jadar, istim cevima kao i odvod otpadne tehničke vode. Ipak, obimnost zagađenja od kanalizacije (preko 350 ljudi u smeni), pogotovo u letnjim mesecima (visoke temperature i nizak vodostaj) može dovesti do eutrofikacije. Bakterije koriste kiseonik u vodi da bi razgradile organsku materiju u otpadnim vodama, što za posledicu ima smanjenje kiseonika i pomor ribe.

Komentar: Otpadne vode od 350 radnika u smeni, nakon prečišćavanja do nivoa zahtevanog domaćim i EU propisima kako je projektom predviđeno, su minorno opterećenje za reku Jadar i ne mogu biti uzrok eutrofikacije.

Strana 149: Usled izgradnje deponije industrijskog otpada i ispuštanja ocednih voda sa depomije, reka Štavica će biti pod velikim pritiskom, usled povećanja rastvorenih čestica, kao i prisustva mogućih elemenata u vodi.

Komentar: Procene vode će se sakupljati i prečišćavati do propisanog nivoa, tako da je izrečena tvrdnja pogrešna. Izraz „rastvorene čestice“ i „mogući elementi“ su nepoznati.

Strana 154: ...odnosi na boratnu kiselinu, čija vrednost (3450 mg/L)

Komentar: Verovatno je po sredi greška, nije poznato odakle Obradivaču ovaj podatak. Prema dostupnim informacijama, koncentracija bora u otpadnim vodama je višestruko niža, a maksimalna dozvoljena koncentracija na izlivu prečišćenih otpadnih voda je 1 mg/l, u skladu sa domaćim i EU propisima.

Strana 157... pošumljavanje zona pod uticajem erozije

Komentar: Projekt Jadar nema značajne uticaje na stvaranje erozionih zona, u pitanju je podzemna eksploatacija rude, a ne površinska.

2.4. Fizički nemoguće tvrdnje

Strana 145: uticaj rудarstva na kvalitet vode može da se ispolji kroz oslobađanje sedimenata (olabavljenih procesom iskopavanja), pokretanjem voda lošeg kvaliteta (najčešće prirodno

slane vode) kako bi one dospele u životnu sredinu površinskih vodotokova, kao i rastvaranje prethodno stabilnih minerala u vodama sa kojima dođu u kontakt.

Komentar: Ovo je upopštena konstatacija vezana sa površinsku eksplotaciju ruda i ne može se odnositi na projekat Jadar koji planira podzemnu eksplotaciju (lešište je na dubini od nekoliko stotina metara).

Strana 147: *Mali protok reka/potoka je pod najvećim uticajem sleganja terena (smanjenjem protoka vode), što prouzrokuje uvećani stres vodenih ekosistema. ... Takođe, snižavanje korita kanala i izmena u njihovom nivou može da utiče na stabilnost obala, izmenama hidraulike i obrazaca erozije sedimenata. Dodatan problem predstavlja slivanje zagađujućih čestica iz površinskih voda u podzemne vode.*

Komentar: Pogrešno je dovoditi u direktnu vezu sleganje terena i (smanjenje) protoka vode, jer ove dve pojave nisu povezane. Dosadašnja modelovanja su pokazala da će veličina sleganja terena neposredno iznad zone predviđene za eksploraciju rude biti najveća i iznosiće reda velicine 26/28 cm, dok su van zone rudarenja manja od 10 cm i to tokom celog perioda rada rudnika. Ovako mala sleganja ne mogu napraviti ikakve značajnije probleme i jednostavno se rešavaju intervencijama na rečnom koritu (koje u ovom slučaju neće biti velike, jer je sleganje malo). Termin „izmenama hidraulike i obrazaca erozije“ nije jasan. Ponovo se pominje slivanje zagađujućih čestica iz površinskih voda (!?), što je neutemeljena i netačna tvrdnja.

Strana 147: *Usled sleganja terena same reke Jadar (tačke 1.1, 1.2, 1.3), ali i okolnih pritoka, može doći do smanjenja nivoa vode, nestabilnosti i erozije obala, plavljenje, kao i povećanog položenju rastvorenih čestica.... Ispust otpadne tehničke vode (tačka 1.5) imaće uticaj na živi svet reke Jadar, kako zbog hemijskog opterećenja koje se ispušta, tako i zbog smanjene količine vode zbog promena na uzvodnom delu toka, kao i pritokama.*

Komentar: Kao što je napisano, najnovija istraživanja ukazuju da će čak i dugotrajna sleganje terena u dolini Jadra biti veoma mala, tako da su moguće jednostavne korekcije korita i regulacija koja bi ove uticaje svela na najmanju meru. Konstatacija o smanjenju količina voda koje dotiču sa uzvodnog sliva je neutemeljena i netačna tvrdnja. Po ko za koji put je ponovljena pogrešna i ničim dokumentovana tvrdnja o zagađenju iz otpadnih voda koje će se ispuštati u reku Jadar.

Strana 148: *Reka Korenita će pretrpeti brojne uticaje, budući da svojim rečnim koritom neposredno prati (naslanja se na) rudarsko industrijski kompleks. Kao posledica sleganja terena, vodotok će biti izmenjen na nekoliko mesta (tačke 2.1, 2.2, 2.3, 2.4), što može da utiče na smanjenje nivoa vode, nestabilnosti i erozije obala, plavljenje, kao i povećano položenje rastvorenih čestica. Sleganje terena može da destabilizuje i baru odliva mulja iz rudarskog područja i podstanicu za oticanje rudničke vode (2.5). Sve destabilizacije korita mogu dovesti do izliva zagađujućih materija iz lokve za oticanje vode iz proizvodnog postrojenja (2.7), odlagališta otpadnog stenskog mulja (2.8), kao i jalovišta industrijskog otpada (2.9).*

Komentar: Kao što je obrazloženo u prethodnim komentarima, očekivana sleganja su mala i uticaju će biti umanjeni ili eliminisani manjim intervencijama/korekcijama u koritu. Smanjenje nivoa vode se ne očekuje (nivo ne zavisi od sleganja terena, već od nivoa vode nizvodno od rudnika, a taj nivo ostaje nepromenjen), takođe ni nestabilnost obala niti povećana erozija. Ponovo se koristi nepoznat termin „rastvorene čestice“ (a nešto što je rastvoren se ne taloži). Očekivana sleganja u zoni rudničkih postrojenja i odlagališta su suviše mala da bi uticala na destabilizaciju laguna za mulj i vodu, dok je deponija industrijskog otpada daleko van zone sleganja tako da sleganje nema uticaja na ovaj objekat.

Strana 153: *I pored zapunjavanja, podzemni prostori će biti punjeni vodom, koja će u kontaktu sa stenama i "pastom" imati povišene koncentracije nekih elemenata, te postoji mogućnost da ona dospe u površinske vodotokove.*

Komentar: Voda koja će zapuniti prostor rudnika će biti na dubini od nekoliko stotina metara ispod površine terena. Fizički nije moguće da voda sa ove dubine dospe u površinske vodotoke.

Strana 196: *Na lokalitetu Lipnički šor-vodozahvat će pored uništavanja i degradacije staništa doći i do povećane zagađenosti vodenih tokova.*

Komentar: Netačna tvrdnja. Šta se podrazumeva pod uništavanjem i degradacijom staništa? Planirani radovi uključuju standardne objekte bunara i zahvatanje podzemne vode bunarima i ni na koji način ne mogu zagaditi vodene tokove. Da li autori predmetnog izveštaja sugeriju da zahvati podzemnih voda za vodosnabdevanje Loznice, Beograda, Šapca, Novog Sada i drugih gradova u Srbiji koji obezbeđuju vodu za piće zahvatanjem podzemnih voda istovremeno i zagađuju vodene tokove?

2.6. Predlaganje mera koje su već uključene u projekat

Strana 153: *Učestalom monitoringom podzemnih voda na lokaciji bivšeg rudnika, kao i najboljim raspoloživim merama za sanaciju, ovaj uticaj se može ublažiti i ili anulirati.*

Komentar: Monitoring podzemnih voda oko rudnika, rudničkih postrojenja i odlagališta otpada su uključeni u projekat.

Strana 177: *Sve ostale mere, detaljno elaborirane u prethodnom odeljku će biti ništavne i bez dejstva ukoliko se, od samog početka bilo kakvih radova, ne uspostave tehničko tehničko uslovi za prečišćavanje SVIH otpadnih vode.*

Ovo se odnosi kako na otpadne vode iz procesa eksploatacije i obrade rude kao i na svu otpadnu vodu koja se generiše iz ostalih aktivnosti. Sve aktivnosti koje se sprovode moraju se zasnovati na propisima o sprečavanju zagađenja prirode

Komentar: Sakupljanje, prečišćavanje svih otpadnih voda, njihova recirkupacija i ispuštanje viškova prečišćenе otpadne vode u reku Jadar je uključeno u projekat i planira se implementacija od samog početka realizacije projekta. Projekat predviđa postrojenja čiji efekti su u skladu sa domaćim i EU propisima iz oblasti zaštite voda od zagađenja. Detalji sistema se mogu naći u Idejnom rešenju, kvalitet prečišćenih otpadnih voda je dat u tehničkoj dokumentaciji (Idejno rešenje, Sveska 7 – Projekat Tehnologije, Strana 7.2.5/6 i 7), dok je analiza potrebnog kvaliteta prečišćenih otpadnih voda data u izveštaju „Jadar Mine, Jadar Project, Waste Water Discharge Study“, Final report, Jaroslav Cerni Water Institute, 2019.

3. Zaključak

Izvršen je pregled dokumentacije:

**PROJEKAT JADAR – STANJE BIODIVERZITETA, ZAVRŠNI IZVEŠTAJ O REALIZACIJI
KONSULTANTSKIH USLUGA NA PROJEKTU „JADAR - STANJE BIODIVERZITETA“
- TREĆI DEO,**

Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet, Beograd, novembar 2020.

sa stanovišta hidrološke i hidrotehničke problematike, uključujući zaštitu voda od zagađenja, i sa njima povezanim objekima i sistemima.

Utvrđeno je da navedena problematika nije obrađena na odgovarajući način, jer na više mesta u pregledanoj dokumentaciji su izneti stavovi koji nisu utemeljeni, ili su čak u suprotnosti sa nalazima i rezultatima ranije urađenih hidroloških, hidrotehničkih i drugih studija i tehničke dokumentacije u kojoj su definisani uslovi, obim i dinamika realizacije projekta Jadar.

U Beogradu, 18. januar 2021. godine

Izveštaj sastavio: